



Қарағанды облысының мәдениет басқармасы
Абай атындағы облыстық балалар кітапханасы



Руханият шаңырағына

Абай атындағы облыстық балалар кітапханасына
60 жыл

Қарағанды 2013

Мазмұны

1. Кітапхана ғұмырнамасы.....	3
2. Мәртебелі мамандық иелері.....	5
3. Кітапхананың тыныс тіршілігі.....	8
4. Кітапханалық процестерді автоматтандыру.....	10
5. Кітапхана - рухани тәрбие көзі.....	11
6. Кітапхана бөлімдері.....	11
7. Кітап қорын толықтыру, өңдеу және кітап сақтау бөлімі.....	12
8. Мектепке дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балаларға қызмет көрсету бөлімі.....	12
9. Орта және жоғары мектеп жасындағы балаларға қызмет көрсету бөлімі.....	14
10. Ақпараттық технологиялық бөлімі.....	16
11. Инновациялық-әдістемелік бөлім.....	16
12. Өнер туралы әдебиеттер секторы.....	17
13. Кітапхананың кітап қазынасы	18
14. Кітапханадағы көпшілік іс-шаралар.....	20

Кітапхана ғұмырнамасы

Кітапхана - оқырман мен кітап арасындағы алтын көпір.

Биыл ашылғанына 60-жыл толып отырған Қазақстан Республикасындағы ірі кітапханалардың бірі – Абай атындағы облыстық балалар кітапханасы мыңдаған балалар мен жас оқырмандарды білім нәрімен сусындатқан киелі шаңырақ.

Облыстық балалар кітапханасы 1953 жылы №1 орта мектептің 50 шаршы метр шағын ғана, бөлмесінде орналасқан еді. Алғаш рет құрылғанда кітапханада 1720 оқырман, 13 мың дана кітап қоры бар болатын. Қазіргі таңда кітап қоры 180 мың данаға жеткен. 17 мыңнан артық оқырман күн аралатып өзінің сүйікті кітапханасынан кітап алады.

Кітапханаға 1954 жылы қазақтың ұлы ақыны Абай Құнанбаевтың есімі беріліп Бұқар жырау данғылындағы 30-шы көп қабатты ғимараттың бірінші қабатына орналасты. Жарты ғасырдан аса уақыт ішінде талай өмір асуларынан өткен кітапхана бүгінде қасиетті шаңыраққа айналған.

1954 жылдан бүгінгі күнге дейін кітапхана қабырғасында көптеген қызықты іс-шаралар өтті. Соның ішінде Қазақстанның және шетел жазушылары, мәдениет және қоғам қайраткерлері кітапханада қонақта болды. Олар: Б.Соқпақбаев, Р.Сейсенбаев, Ж.Қашқынов, Е.Елубаев, Е.Велтистов, А.Барто, Ж.Бектұров, Қ.Исабаев, Қ.Жұмаділов, В.Шаинский, Ө.Ахметов, Т.Бейсембек, С.Жанысбай, Е.Пономаренко. Германиядан келген балалар жазушысы Уте Краузе және т.б. танымал ақын-жазушылар жас оқырмандармен кездесіп кітаптарына қолтаңба жазып кітапханаға сыйлық ретінде тапсырды.



Бердібек Соқпақбаев



Жайық Бектұров



Жеңіс Қашқынов



Қабдеш Жұмаділов



Қалмұқан Исабаев



Ролан Сейсенбаев



Евгений Велтистов



Ағния Барто



Владимир Шаинский



Ескен Елубаев



Өтен Ахмет



Тілеуғазы Бейсембек



Уте Краузе



Сүйіндік Жанысбай



Елена Пономаренко

Мәртебелі мамандық иелері

Осыдан 60 жыл бұрын іргетасын бекітіп, шаңырақ көтерген балалар кітапханасы жылдан жылға қазіргі заманғы талапқа сәйкес кеңіп, жетілді. Кітапхана қызметкерлері кәсіби деңгейде, оқырмандарға қызмет көрсету, іздену, жылдам таңдау және сапалы ақпаратты қолдана білуді үйренді. Осындай дәрежеге жетуіміз кітапхананың іргетасы қаланғалы еңбек еткен басшылардың қажырлы еңбегі.



Асаинова С.Ш.



Никитина М.Т.



Абдрахманова К.К.



Жайлыбаева Н.Ө.

Кітапхана ісінің майталмандары



Комлева Е.П.



Салова К.Я.



Мацок Л.Т.



Дүкенбаева Р.Ш.



Жұмағұлова Р. С.



Майлыбаева Б.Р.

Кітапхана ұжымы



Жайлыбаева Н.Ө.
директор



Колесникова Г.А.
директордың орынбасары



Сыздыкова С.С.
бас. бухгалтер

Бөлім меңгерушілері



Карипова Ж.М.



Жүсіпова С.Ж.



Кучаева Е.О.



Мусина О.М



Қалиева Қ.М.

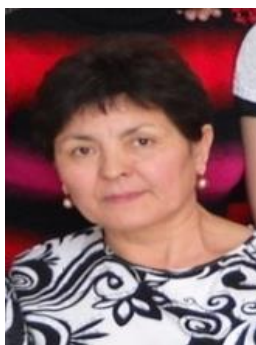


Кайруллин К.Р.

Кітапханашылар



Төлетаева М.С.



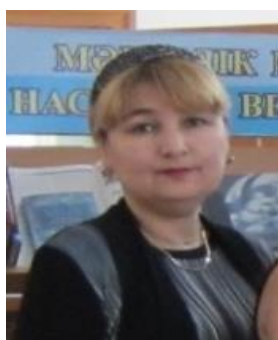
Тұтқабекова С.А.



Кирина Л.В.



Досанова Д.О.



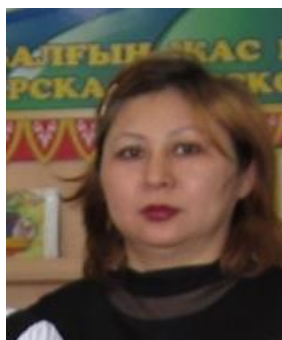
Жукеева Г.Ж.



Боханова Б.М.



Карашова А.К.



Жангалова Г.Т.



Уйсембаева С.Ж.



Подгайнова М.Н.



Мұратша Б.М.



Амирбаева Ж.Д.

Кітапхананың тыныс тіршілігі



Бүгінгі бала ертеңгі ел азаматы, жас кезінен бастап парасат биігіне, рухани өмірдің әлеміне жетелеу үшін бесік жырын, ана әлдин жүрегіне сіңіріп, туған халқын сүйетін, тілін қастерлейтін, тәрбиелі азамат болып шығуына кітапханамыздың да тигізер пайдасы орасан зор.

Біздің кітапхананың мақсаттары мен міндеттері:

- балаларды кітап оқуға баулу;
- жыл сайынғы Елбасының Қазақстан халқына

Жолдауларын насихаттау;

- оқырман-балалардың жас ерекшеліктерін есепке алу негізінде көпшілік және жеке жұмыстың түрлерін жетілдіру;
- балалардың салауатты өмір салтын қалыптастыру;
- құқықтық білім негіздерін насихаттау;
- оқырмандарға экологиялық білім беру;
- оқырмандардың Қазақстан әдебиетіне, мәдениетіне, тарихына қызығушылығын ояту;
- балалардың шығармашылық қабілеттерін анықтау және дамыту;
- қазақстандық патриотизмге баулу;
- жаңа ақпараттық технологияларды қолдану.

Абай атындағы облыстық балалар кітапханасы қайнаған тіршілік ортасына айналып, білімді, өнерлі, іздеп, яғни жан-жақты дамыған оқырмандармен өсуде. Осындай игілікті істерді басқарып, ұйымдастырып, өскелең жас ұрпақтың санасына танымдық, тағылымы мол істерді дарытуға мақсат тұтқан кітапхана директоры Жайлыбаева Нұржамал Өтегенқызы 2009 жылдан бастап ұжымды басқаруда. Өзінің еңбек жолын ҚМҚПИ бітірген соң, кітапхана ісі саласында 37 жыл қызмет атқарып келеді.

2010 жылы «Жол картасы» бағдарламасы аясында директордың басшылығымен ағымдағы жөндеу жұмысы жүргізілді. Барлық жылу, су құбырлары, есік пен терезелер және электр жабдықтары ауыстырылып, ғимараттың фасады жөнделді.

Жөндеу жұмысы барысында көпшілік іс-шаралар өтетін зал ашылды. Сондай-ақ «Абай даналығы жас ұрпаққа» атты Абай Құнанбаевтың өмірі мен шығармашылығын насихаттайтын бұрыш ұйымдастырылып, оған Мұхтар Әуезовтың көзі тірісінде жарық көрген «Абай», «Мәдени мұра» бағдарламасы аясында шыққан «Абай тілі сөздігі», М.Әуезов «Абай жолы» (аудиокітап), Германиялық балалар жазушысы У.Краузе сыйға берген неміс тілде жазылған «Buchden Wont. Abai» кітаптары шынылы көрмеге қойылды.

Сонымен қатар фойеде ілінген Абайдың портреті реставрацияланды.

Қазіргі таңда кітапхананың тыныс-тіршілігі толығымен өзгерді. Жас оқырмандардың ақпараттық, рухани сұраныстарына сай келетін заманауи орталықтың біріне айналды. Әлемдегі жаңа технологияларды меңгерген әуесқой оқырмандардың саны кітапханада жылдан - жылға өсуде.

Кітапхана ғимараты жарық, жайлы, заманға сай жабдықталған және безендірілген. Оқырмандарға барлық кітапхана қызметін пайдалануға ыңғайлы жағдай жасалған.

Кітапханалық процестерді автоматтандыру

XXI ғасыр кітапхананың жаңа сапалы даму дәрежесіне көтеруіне байланысты ғаламдық Интернет желісінің және кітапхана жұмысында ақпараттық технологиялар енгізілді.

1993 жылы кітапханада алғашқы Pentium-2 компьютері қолданылды.

- 2000 жылы кітапхана Интернет желісіне қосылды, қазіргі күні оқырман-балаларға Интернет желісін еркін пайдалануға барлық мүмкіндіктер жасап отыр;
- 2003 жылы кітапханада мультимедиялық бөлім ашылды;
- 2006 жылы кітапханалық веб-сайты (www.odt-abai.kz) құру ойдағыдай жүзеге асырылды. Сайт қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде қызмет көрсетеді. Онда сайтта кітапханада өткен және алдағы өткізілетін іс-шаралар жайлы, жаңалықтар мен хабарландырулар, сонымен қатар Елбасы Жолдауларының толық мәтініне немесе ағымдағы жылдың айтулы күндер тізбесіне мәлімет беріледі. Сайт ақпараты апта сайын жаңартылады;
- 2006 жылы кітапханада «Кітапхана 5.4» бағдарламасы енгізілді. Осы бағдарлама бойынша каталог құрудың кезеңі басталды. Ол қолданыстағы дәстүрлі каталогтар шектеулерін жойып, олардың көптеген қызметін бір өзі атқарды. Пайдаланушылар түрлі аспектілер бойынша іздестіру мүмкіндігіне ие болды: авторы, бас тақырыбы, баспасы басылымның жылы т.б.
- 2008 жылдан бастап «**Бар әлем балалар кітабында**» ЭБК атты бағдарлама бойынша жұмыс жүргізілуде;
- 2011 жылдың қыркүйек айынан бастап «**ИРБИС 64**» версиясының үш модулі енгізілді. 1. Администратор; 2. Комплектатор; 3. Каталогизатор.

Библиографиялық жазбаларды «**Кітапхана 5.4**» бағдарламасынан «**ИРБИС 64**» -ке ауыстыру конверторы жасалды.

Кітапхана үшін бүгінгі күнгі көкейтесті мәселе – «**ИРБИС 64**» -ті толық енгізу, электронды басылымдар жасау және интернет ресурстарын дамытып насихаттау.

Кітапхана – рухани тәрбие көзі

Кітапхана балалардың рухани қажеттіліктерін қанағаттандыруға мүмкіндік туғызып, тәуелсіз елдің тәрбиелі де білікті азаматтары болып қалыптасуына зор ықпал жасай отырып қаладағы барлық орта мектептері, балабақшалары және «Құлыншақ», «Таңшолпан» балалар үйлері, Қарағанды облыстық мектеп-интернаттары, қаланың балалар құқығын қорғау Департаменті, облыстық мұражайы, ұлттық-мәдени орталықтарымен шығармашылық байланысын үзбейді.

Қазіргі заманға сай оқыrmандардың ойын ұшқырлайтын әдеби-кеш, дөңгелек үстел, кездесу кеш, байқау, зияткерлік ойын, портрет-кеші, оқырман конференциясы, слайд-шолу, әдеби-қонақжай ұйымдастырылып бұқаралық ақпарат беттерінде материалдар қазақ және орыс тілдерінде жарық көрді. Атап айтар болсақ, «Орталық Қазақстан», «Индустриальная Караганда», «Алтын арай», «Взгляд на события», «Мектептегі кітапхана», «Внеклассная работа в школе», ал іс-шара бейне сюжеттері «Қазақстан – Қарағанды», «Бірінші Қарағанды», «5 Арна» телевизиялық арналарда көрсетіледі.

Оқыrmандарды кітап оқуға тарту мақсатында 2010 жылдан бастап «**Кітапхана хабаршысы**» атты кітапханалық газет тоқсан сайын шығарылады. Газет жас оқыrmандар мен ата-аналарға арналған. Онда кітапханада өткізген іс-шаралар, кітапханаға түскен жаңа кітаптар, үйірмелерге қатысушы балалардың шығармашылық жұмыстары басылып шығарылады.

Кітапхана бөлімдері

Кітапхана құрылымы уақыт талабына сай өзгеріп тұрады. Алғашқыда оқырмандарға қызмет көрсеткен негізгі бөлімдер: абонемент, оқу залы, кітап қорын сақтау бөлімі.

Кейінгі жылдары кітапхана құрылымы қалыптасып, дамып, кітап қорын толықтыру және өңдеу бөлімі, инновациялық-әдістемелік бөлім, өнер туралы әдебиеттер секторы, ақпараттық технологиялық бөлімі ұйымдастырылды.

Кітап қорын толықтыру, өңдеу және кітап сақтау бөлімі

Бөлімнің басты міндеті мен атқаратын қызметі— кітапхананың қорын толықтыру және сақтау.

Оқырмандардың сұранысын негізге ала отырып кітап қорын қазіргі заман талабына сай барлық білім салаларын тұтас қамтитын дәстүрлі басылымдар және ақпарат тасымалдаушы CD-ROM-дискілерімен толықтырылуда. «Алтын саңдық», «Балаларға арналған танымдық энциклопедия», «Ақылды ертегілер», «Табиғаттағы таңғажайыптар» т.б. серияларынан кітаптар алынууда.

Кітап қоры бюджеттен бөлінген қаражаттан басқа мемлекеттік тапсырыс бойынша жарық көрген басылымдармен, жергілікті ақын-жазушылардың, зиялы қауым өкілдерінің сыйға тартқан кітаптар есебінен толықтырылуда.

Кітапханаға алынған кітаптардың барлығы бөлімде өңделіп, электрондық каталогқа енгізіліп, қызмет көрсету бөлімдеріне таратылады.

Мектепке дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балаларға қызмет көрсету бөлімі



12

Жарты ғасырлық тарихы бар бөлім екі құрылымнан тұрады: абонемент және оқырмандар залы. Онда 3 жастан бастап және 1-4 сынып оқушыларына қызмет көрсетіледі.

Жас оқырмандардың рухани өсуі кітап арқылы бүлдіршін кезінен басталады. Кітап оқуды ынталандыру үшін іс-шараларды театрландырылған нысанда өткізу кеңінен қолданылады. Бөлім қызметкерлері оқырмандардың қатысуымен көпшілік іс-шаралардың алуан түрлерін өткізеді: ертеңгілік, этнографиялық мереке, танымдық марафон,

ақпараттық сағат және Интернет желісін пайдалана отырып Қазақстан және Ресей сайттарындағы онлайн ойындар өткізеді.

Жыл сайын дәстүрлі түрде өткізілетін үлкен мерекелердің бірі 1 маусым - Халықаралық балаларды қорғау күніне арналған мерекелік шара С. Сейфуллин атындағы Қарағанды қазақ драма театрының аланында «Құлыншак», «Таңшолпан» балалар үйінің, «Бәйтерек» шипажайының тәрбиеленушілері және қаланың мектеп оқушылары қатысуымен **«Балалық шақ толқынында»** атты әдеби-музыкалық мереке өтті. Мереке барысында ҚР Қарулы Күштеріне арналған **«Елімнің сарбаздары»** атты асфальтта сурет салу байқауы өтті. Байқауға 50 бала қатысты.

1960 жылдан 2012 жылға дейінгі үздік кітаптарынан құрастырылған **«Балалық шағымның кітаптары»** атты әдеби коллаж көрсетілді. Осы қойылымға Т.Бегельдинов атындағы ҚРӘМИ тәрбиеленушілері және оқырман балалар ата-аналарымен белсене ат салысты.

Мерекеде Қарағанды облысының «Балауса» шығармашылық бірлестігінің композиторларының әндері шырқалып, «Арнау», «Ля бэйк» хореографиялық би ұжымдары өнерін көрсетті.

Байқау мен сайыстарға қатысқан балалардың жалпы саны - 400.

Бөлімде 2005 жылдан бастап **«Ақылды кітап, қағаз және қарындаш»** атты үйірме жұмыс жасайды.



Үйірме отырыстарында өлең мен әңгіме дауыстап оқылады, балалар оқыған кітаптардан алған өз ойларын шығармашылық жұмыстарында көрсетеді. Ермек саздан жасалған замануи көркем, мультипликациялық фильмдердің кейпкерлері, фольга мен жіптен панно, жыртылған қағаз әдісімен мозаика, механикалық жасанды бұйымдар т.б. «Балалардың шығармашылық жұмыстары» атты көрмеге қойылған.

Орта және жоғары мектеп жасындағы балаларға қызмет көрсету бөлімі

Орта және жоғары мектеп жасындағы балаларға қызмет көрсету бөлімінің құрылымы төмендегідей: абонемент және оқырмандар залы.

Бөлім қызметкерлері 5-9 сынып оқушыларының кітапқа деген сұранысынын, қажеттілігін, қызығушылығын қамтамасыз етеді.



Абонемент – кітапхананың ең байырғы бөлімі. Бөлімнің кітап қоры әр саланы қамтитын әдебиеттерден құралған. Кітап қордың белгілі бір бөлігінен оқырмандардың еркін пайдалануы үшін жағдай жасалған.

Оқу залында оқушылар мектеп бағдарламасы бойынша және сыныптан тыс оқуға арналған әдебиеттерді еркін тандай алады. Кітап қоры «Алтын қалам», «Ауыл кітапханасы», «Балалар әдебиеті» т.б.

топтамасындағы кітаптармен және анықтама, сөздіктер, энциклопедиялық басылымдармен толықтырылған.

Көпшілік іс –шаралар:

- ҚР Тұңғыш Президенті күніне;
- 7 мамыр - Қазақстанның Отан қорғаушы күніне;
- 9 мамыр - Жеңіс күніне және т.б. мемлекеттік мерекелерге арналады.

Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына Жолдауы бойынша балаларға елді дамытудың негізгі бағыттарын түсіндіріп, жаңа индустриялық жобалар туралы, жаңа технологияларды дамыту туралы әңгімелейтін іс-шаралар өткізіледі.

Бөлімнің қызметкерлері Қарағанды облысының балалар үйінің және мектеп-интернат тәрбиеленушілерімен тығыз байланыста жұмыс жасайды. Осы балалардың қатысуымен жыл сайын көктем айында кітапхананың төл мерекесі Балалардың кітап апталығына танымдық ойын түрде көпшілік шаралар өтеді.



Соның бірі **«Айналаңа мейірім шап»** атты кітап оқу мерекесі Қарағанды академиялық музыкалық театрында өтті.

Бағдарламада: сахналанған ертегі; мәнерлеп оқу байқауы; «Бұл кітап менің жүрегіммен бірге» эссе байқауы.

Мерекеге қаламыздың балалар вокал, би ұжымдары және театр әртістері шақырылды. Қатысушылар арасында интерактивтік бағдарлама бойынша ойындармен сайыстар жүргізілді.

Бөлімде **«Кел, қазақша сөйлесейік»** атты үйірмеге қазақ тілін жақсы меңгергісі келетін балалар жиналады. Балаларға ауызекі сөйлеу тілін дамытуға көмектесіп, оларды қазақ халқының салт-дәстүрімен таныстырады.

Сонымен қатар 5-9 сынып оқушыларына арналып ұлы ақын Абай Құнанбаевтың шығармашылығын насихаттау мақсатында 2008 жылдан «Абай жүрген ізбенен...» атты клуб жұмыс істейді. Клубтың сабақтары әр тоқсанда 2 рет өтеді.

Бұл шағын қоғамдастық арқылы абайтанушылармен, Қарағанды қаласының ақын-жазушыларымен кездесу кештері және «Абай оқулары» тұрақты түрде өтіп тұрады.

Ақпараттық технологиялық бөлімі



Ақпараттық технологиялық бөлімі пайдаланушыларға ақпараттық ресурстарға еркін қол жеткізуіне барлық мүмкіндіктер жасап отыр. Қазіргі таңда оқырмандардың талабы да заман талабына сәйкес өте жоғары, олардың сұранысын қанағаттандыруға кітапхана қызметі жаңа деңгейде жауап беруге жағдай жасауға тырысуда.

Бөлімде пайдаланушыларға әр білім саласынан электронды тасымалдаушы CD – дискілері қоры бар.

CD коллекциясында қазақ жазушыларының шығармалары: Абай Құнанбаев, Ғабит Мүсірепов, Қасым Аманжолов, Әбіш Кекілбаев, Оралхан Бөкейдің т.б. мектеп бағдарламасына көмек ретінде: «Қазақ тілі», «Орыс тілі», «Ағылшын тілі», «Математика», танымдық ойындар «Учимся считать», «Учимся мыслить логически» т.б.

Сонымен қатар бөлім қызметкерлері кітапханада өтетін барлық іс-шараларға техникалық қолдау көрсетеді.

Инновациялық-әдістемелік бөлім

Инновациялық-әдістемелік бөлім облыстағы 31 балалар кітапханаларына әдістемелік орталық болып саналады. Бөлім облыстағы балалар кітапханаларының жұмысына талдау жасап, тиісті бағыт береді.

- облыс бойынша балаларға қызмет көрсететін кітапханалар жұмыстарына басшылық етеді;
- кітапханалық-ақпараттық қызмет көрсетуді ұйымдастыру мәселелері жөнінде әдістемелік, кеңестік көмек көрсетеді.

Кітапхана облыстық балалар кітапханаларының сұранымдары бойынша:

- кітапханашыларға кәсіби оқулар ұйымдастырады;
- кітапханалық жұмыстағы аса маңызды көкейкесті мәселелер бойынша семинарлар өткізеді;
- атаулы мерекелерге, ақын-жазушылардың мерейтойларына әдістемелік ұсыныстар шығарады.



Өнер туралы әдебиеттер секторы

Өнер туралы әдебиеттер секторының мақсаты - өнер танушыларды, мәдениет қызметкерлерін, өнер сүйер қауымды кітапханаға тартып, жас ұрпаққа қазақтың және әлем өнерін насихаттау.

Сектордың кітап қорының құрамында:

- өнер саласындағы әдебиеттер;
- мерзімді баспасөз басылымдар,

- ақпарат тасымалдаушы CD – дискілер.

Секторда төмендегідей іс-шаралар өткізіледі: кездесу – кештер, әдеби-музыкалық сабақтар, өнер сағаттары, фольклорлық мереке, қызықты-танымдық сағаттар т.б.

Қазақстан өнеріне қызығушылық білдірген 5-9-сынып оқушыларына арналған **«Өнер мен өрлеу»** атты үйірме құрылған. Мақсаты: балалардың рухани дүниетанымын кеңейтіп, қазақ өнеріне деген қызығушылығын ояту. Қазақстан өнер тарландарының шығармаларымен таныстыру, жергілікті ақын, композиторлармен үйірме аясында кездесу кештерін өткізу.

Кітапхананың кітап қазынасы



Кітапхананың кітап қорын сақтап, болашақ ұрпаққа жеткізу – біздің міндетіміз. Өйткені кітап адамзат қалай өмір сүрді, ғылым қалай дамыды, цивилизацияның құру және қайта өркендеуі туралы айта алады. Қай замандада кез келген кітапхана өзінң қорын мақтан тұтады. Біздің кітапхана солардың қатарында: **«Құнды және сирек кітаптар»**, **«Автордың қолы қойылған кітаптар»**, **«Кішкентай көлемді (миниатюрный) кітапшалар»** топтамалары кітапхананың ерекше мақтанышы болып табылады. Оның негізгі бөлігі кітап қорын сақтау бөлімінде жинақталған. Олар:

- М.Лермонтов 2-томдық «Шығармалары», 1882 жылы шыққан;
- Ф.Достоевский «Записки из мертвого дома», 1888 жылғы;
- Н.Каразин «С Севера на Юг» 1891 жылы шыққан.

Қазақ классиктерінің шығармалары:

- «Қазақстан» (1940ж.) көркемдік очерктер жинағы;
- Жамбыл Жабаев «Шығармалар жинағы», 1946 жылы жарық көрген, ақынның 100 толуына арналған мерейтойлық басылым;

- «Абай» (1948ж.) Мұхтар Әуезовтың көзі тірісінде жарық көрген басылым;
- «Қырық өтірік» (1953ж.)

Кішкентай көлемді (миниатюрный) кітапшалар топтамасы:

- Жамбыл Жабаев «Ұлы заң»;
- Ыбырай Жақаев «Қанатты сөздер»;
- «Инициалы XI-XVI веков»
- Роберт Бернс «Песни, баллады, стихи»;

А.Пушкиннің өлеңдер жинағы және т.б. басылымдар

«Автордың қолы қойылған» кітаптар топтамасы

Топтамада кітапхананың құрметті қонақтары, Қазақстанның көрнекті жазушылары: Р.Сейсенбаев, Қ.Жұмаділов, Е.Елубаев, Ж.Қашқынов, Ө.Ахмет, Т.Бейсембек, Ө.Қалымбекова.

Жергілікті ақын-жазушылар: Ж.Бектұров, В.Могильницкий, Е.Жазықбай, З.Чумакова, С.Жанысбай, А.Жанғозин, В.Литвинов, М.Азбанбаев, Ж.Тойбек, Л.Мельникова, Т.Дубовскаялардың кітаптары жиналған.

Автордың қолы қойылған кітап топтамаларының біраз бөлігін Ресей және шетел жазушылары құрайды. Олар: А.Барто, М.Зуев-Ордынец, А.Баркан, Е.Велтистов, В.Шаинский, У. Краузе.



«Құнды және сирек кітаптар», «Автордың қолы қойылған кітаптар», «Кішкентай көлемді (миниатюрный) кітапшалар» топтамаларын түсіндіріп дәріптеу жұмысы кітап көрмелерін ұйымдастыру, ашық есік күндерін өткізу, экскурсиялар ұйымдастыру арқылы жүргізіледі

Кітапханадағы көпшілік іс-шаралар



**«Аязатамен кездесу»
жаңа жылдық қайырымдылық
ертеңгілік
2010ж.**

**«Ертегілер елінде» кітап
кейіпкерлерінің шеруі
2011ж.**



**Абай оқулары
Абай ескерткіші жанында
2011ж.**



**«Отбасылық кітап
оқуды жаңғырту»
Саран қ. семинар
2011ж.**

**«Поэзия менің өмірім»
әдеби-әуенді кеш
ақын Қ. Аманжоловтың
туғанына - 100 жыл
2011ж.**



**«Айналаңа мейірім шаш»
кітап оқу мерекесі
Халықаралық балалар
кітабы күніне
2012ж.**



**«Аты аңызға айналған
ұлы биші» әдеби-сазды кеш
Биші Ш.Жиенқұлованың
туғанына - 100жыл
2012ж.**

**«Кел, қазақша сөйлесейік»
үйірме отырысынан
2012ж.**



**«Ақылды кітап, қағаз және
қарындаш»
үйірме отырысынан
2012ж.**

**«Наурыз тойы – дәстүрлі
мейрам» фольклорлық
мереке
2012ж.**



**«Балалық шақ толқынында» әдеби-
музыкалық шоу
1маусым - Балалар қорғау күні
2012ж.**

**«Тілтаным»
облыстық байқау
2012ж.**



Толеранттық марафон
2013ж.



«Балаларға аялы алақан»
1 – маусым Халықаралық
балалар қорғау күні
2013ж.

Содержание

1. Летопись библиотеки.....	25
2. Профессионалы своего дела.....	27
3. Жизнь библиотеки.....	30
4. Автоматизация библиотечных процессов.....	32
5. Воспитать читателя.....	33
6. Отделы библиотеки.....	34
7. Отдел комплектования, обработки и хранения книжных фондов.....	34
8. Отдел обслуживания детей дошкольного и младшего школьного возраста.....	35
9. Отдел обслуживания детей среднего и старшего школьного возраста.....	36
10. Отдел информационных технологий.....	38
11. Инновационно-методический отдел.....	39
12. Сектор литературы по искусству.....	39
13. Фонд библиотеки	40
14. Наши мероприятия	43

Летопись библиотеки

В этом году исполняется 60 лет со дня открытия библиотеки, которая является одной из крупнейших детских библиотек в Республике Казахстан. За годы работы Областной детской библиотеки имени Абая через ее залы прошли тысячи и тысячи читателей, и каждый нашел здесь для себя нужную книгу, интересное занятие, познавательную встречу.

Областная детская библиотека имени Абая открылась в 1953 году и занимала комнату площадью 50 кв. метров в помещении средней школы №1. Когда библиотека начинала свою деятельность, читателей было всего 1720 человек, книжный фонд составлял 13 тыс. экземпляров книг. В настоящее время фонд библиотеки насчитывает более 180 тыс. экземпляров книг, обслуживаются более 17 тыс. читателей в нашей библиотеке, ставшей родной для них за долгие годы.

В 1954 году библиотеке было присвоено имя великого казахского поэта Абая Кунанбаева и предоставлено помещение на первом этаже жилого дома на проспекте Бухар жырау,30.

С 1954 года по сегодняшний день много интересных мероприятий проведено в стенах библиотеки. За этот период библиотеку посетили известные писатели, деятели культуры Казахстана, ближнего и дальнего зарубежья: Б.Сокпакбаев, Р.Сейсенбаев, Ж.Кашкынов, Е.Елубаев, Е.Велтистов, А.Барго, Ж.Бектуров, К.Исабаев, К.Жумадилов, В.Шаинский, О.Ахметов, Т.Бейсембек, С.Жанысбай, Е.Пономаренко. Были проведены

встречи с детским писателем из Германии Уте Краузе и др. В память об этих встречах в библиотеке хранятся произведения с дарственными подписями авторов.



Бердибек Сокпакбаев



Жайык Бектуров



Женис Кашкынов



Кабдеш Жумадилов



Калмыкан Исабаев



Ролан Сейсенбаев



Евгений Велтистов



Агния Барто



Владимир Шаинский



Ескен Елубаев



Отен Ахмет



Тлеугазы Бейсембек



Уте Краузе



Суйндик Жанысбай



Елена Пономаренко

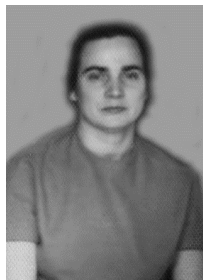
Профессионалы своего дела

Сегодня Областная детская библиотека имени Абая использует информационные технологии, что позволяет обслуживать читателей на современном уровне. Специалисты библиотеки оперативно помогут каждому читателю найти обширную информацию по интересующему их вопросу.

За 60 лет истории библиотеки руководили ею настоящие профессионалы своего дела. Все, чего достигла библиотека на сегодняшний день, заслуга ее руководителей.



Асаинова С.Ш.



Никитина М.Т.



Абдрахманова К.К.



Джайлыбаева Н.У.

Наши ветераны



Комлева Е.П.



Салова К.Я.



Мацдок Л.Т.



Дукенбаева Р.Ш.



Жумагулова Р. С.



Майлыбаева Б.Р.

Коллектив библиотеки



Джайлыбаева Н.У.
директор



Колесникова Г.А. зам.
директора



Сыздыкова С.С.
гл. бухгалтер

Заведующие отделами



Карипова Ж.М.



Жусупова С.Ж.



Кучаева Е.О.



Мусина О.М



Калиева К.М.



Кайруллин К.Р.

Библиотекари



Толетаева М.С.



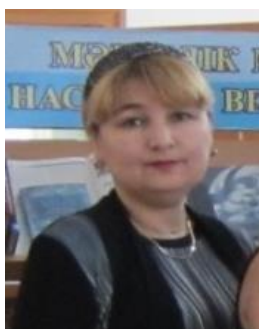
Туткабекова С.А.



Кирина Л.В.



Досанова Д.О.



Жукеева Г.Ж.



Боханова Б.М.



Карашова А.К.



Жангалова Г.Т.



Уйсембаева С.Ж.



Подгайнова М.Н.



Муратша Б.М.



Амирбаева Ж.Д.

Жизнь библиотеки



Наше настоящее и будущее страны - дети, подрастающее поколение. Ребенок с малых лет должен впитать любовь к Родине, уважение к истории, языку и традициям своего народа. Чтобы ребенок вырос духовно богатой личностью, нужно привить ему любовь к книге, к чтению. Этот вопрос и является главным в деятельности библиотеки.

Цели и задачи работы библиотеки:

- приобщение детей к чтению;
- пропаганда и разъяснение ежегодных Посланий

Президента;

- совершенствование форм индивидуальной и массовой работы, основанной на учете возрастных особенностей читателей-детей;
- формирование здорового образа жизни детей;
- пропаганда основ правовых знаний;
- экологическое просвещение читателей;
- выявление и развитие творческих способностей детей;
- формирование гражданственности и патриотизма у детей;
- использование новых информационных технологий.

Областная детская библиотека стала для детей местом, где можно найти информацию для обучения, развития и интересно провести свой досуг. Каждый ребенок талантлив, наша задача – помочь ему раскрыть свои таланты и способности.

С 2009-го года библиотекой имени Абая руководит Джайлыбаева Нуржамал Утегеновна, которая видит приоритетное направление в работе библиотекарей с детьми в формировании духовных ценностей каждого маленького читателя.

Свою трудовую деятельность Н.У.Джайлыбаева начала после окончания Алматинского женского педагогического института. Общий стаж ее работы в библиотеках составляет 37 лет.

В 2010 году под руководством директора в рамках программы «Дорожная карта» был проведен текущий ремонт. В библиотеке были отремонтированы все жизнеобеспечивающие системы – отопительная, водопроводная, заменена вся электропроводка, заменены двери и окна библиотеки, отремонтирован фасад здания.



В библиотеке для читателей был открыт зал массовых мероприятий, организован уголок «Абай даналығы жас ұрпаққа» «Мудрость Абая молодому поколению», посвященный жизни и творчеству Абая Құнанбаева, где представлены книги «Абай тілі сөздігі»; «Абай жолы» М.Әуезова (аудиокнига); книга на немецком языке «Buchden Wonte. Abai», полученная в дар от детского писателя из Германии Уте Краузе.

Помещение библиотеки после ремонта полностью преобразилось. Читателей встречают светлые просторные залы. Дизайн каждого помещения продуман в соответствии с профилем работы подразделения библиотеки.

В вестибюле библиотеки висит наша реликвия – портрет Абая, который был отреставрирован в 2013, к юбилею библиотеки.

Автоматизация библиотечных процессов

Для повышения качества обслуживания читателей, и в соответствии с требованием времени, библиотека внедрила у себя новые информационные технологии, подключилась к сети Интернет:

в 1993 году впервые приобретен и использован в работе

- Pentium-2;
- в 2000 году библиотека подсоединилась к сети Интернет, на сегодняшний день детям предоставлена возможность свободного доступа к сети Интернет;
- в 2003 году в библиотеке открылся мультимедийный отдел;
- в 2005 году создан веб-сайт библиотеки (www.odb-abai.kz); Сайт работает на казахском, русском и английском языках, содержит библиотечные новости. На рубриках сайта представлена информация о деятельности библиотеки, о новостях в мире литературы, искусства и в других областях знаний. А также можно прочитать полную версию текста Послания. Информация на сайте обновляется еженедельно;
- в 2006 году в библиотеке внедрена программа «Библиотека 5.04». С этого времени начался период создания электронного каталога. Электронный каталог один выполняет несколько функций, которые ранее выполнял традиционный каталог. Пользователи приобрели возможность поиска по нескольким аспектам: поиск материала по автору, теме, по названию редакции, по году выпуска и др.;
- с 2008 года ведется работа по программе ЭДБ «Весь мир в детской книжке»;
- в сентябре 2011 года библиотека приобрела и внедрила три модуля программы «ИРБИС 64»: АРМ «Администратор»; АРМ «Комплектатор»; АРМ «Каталогизатор».

Создан конвертор транспортировки библиографических записей из программы «Библиотека 5.4» в «ИРБИС 64».

На сегодняшний день актуальная проблема для библиотеки – это полное введение программы «ИРБИС 64», создание электронных изданий.

Воспитать читателя



Библиотека предоставляет возможность удовлетворения духовных потребностей детей – читателей, формирует чувство патриотизма, вносит свой вклад в воспитание достойного будущего поколения. Тесно ведется работа со всеми школами, детскими садами города, с детскими домами «Құлыншақ» и «Таңшолпан», с Карагандинскими областными школами-интернатами, установлено творческое сотрудничество с городским Департаментом по защите прав детей, областным музеем, национально-культурными центрами. Библиотека проводит литературные вечера, круглые столы, встречи, конкурсы, интеллектуальные игры, вечера-портреты, конференции, слайд-презентации.

Деятельность библиотеки освещается в областных и республиканских периодических изданиях: «Орталық Қазақстан», «Индустриальная Караганда», «Алтын арай», «Взгляд на события», «Мектептегі кітапхана», «Внеклассная работа в школе». Видеосюжеты мероприятий транслируются на телевизионных каналах «Казахстан - Караганда»; «Первый Карагандинский»; «5 Канал» и др.

С целью привлечения читателей с 2010 года ежеквартально издается библиотечная газета «**Кітапхана хабаршысы**». Газета выпускается для юных читателей и их родителей.

В газете печатаются материалы о мероприятиях, проведенных в библиотеке, анонсы новых поступлений литературы, фотографии творческих работ и фото ребят, членов кружков по интересам.

Отделы библиотеки

Структура библиотеки меняется в соответствии с требованиями времени. Со дня основания в библиотеке работают основные отделы первичного обслуживания читателей: абонемент, читальный зал, отдел хранения книжных фондов.

В последующие годы структура библиотеки развивалась и менялась, формировались новые подразделения: отдел комплектования, обработки и хранения книжных фондов, инновационно-методический отдел и отдел информационных технологий, сектор литературы по искусству.

Отдел комплектования, обработки и хранения книжных фондов

Фонд библиотеки и ее структурных подразделений формируется в соответствии с требованиями, предъявляемыми на сегодняшний день к фондам детских библиотек, конечно, с учетом запросов читателей. Мы приобретаем издания на традиционных и электронных носителях информации (CD-ROM).

Акцент при комплектовании делается на казахстанские издания и издания на казахском языке. Большим спросом у читателей пользуются книги из серий «Алтын сандық», «Балаларға арналған танымдық энциклопедия», «Ақылды ертегілер», «Табиғаттағы таңғажайыптар» и др.

Фонд библиотеки формируется из книг, приобретаемых на бюджетные средства, напечатанных по госзаказу и изданий, полученных в дар от писателей, поэтов, деятелей культуры и общественных организаций.

Все полученные библиотекой книги проходят обработку в отделе, данные о них вводятся в электронный каталог, и издания распределяются по отделам.

Отдел обслуживания детей дошкольного и младшего школьного возраста



Этот отдел работает в библиотеке более полувека, состоит из двух подразделений: абонемент и читальный зал. В отделе обслуживаются дети с 3-х лет, дошкольники и учащиеся 1-4 классов.

В раннем детстве закладываются нравственные основы личности. И огромную роль здесь играет книга. Мы используем разные методы для того, чтобы привить детям любовь к книге, к чтению.

Широко применяем любимые детьми формы работы, среди них – театрализованное представление, в проведении которых принимают участие сами читатели.

Вместе с детьми в подготовке и проведении мероприятий принимают участие родители ребят. Диапазон форм мероприятий очень широкий: утренник, этнографический праздник, занимательный марафон, информационный час, игры-викторины. С помощью Интернет проводятся развивающие онлайн игры на казахстанских и российских сайтах.

Ежегодно 1-го июня в Международный День защиты детей библиотека проводит традиционное масштабное массовое мероприятие.

В 2012 году на площади перед казахским драматическим театром им.С.Сейфуллина для воспитанников детских домов города области был проведен литературно-музыкальный праздник **«На волне детства»**, в котором выступили ребята детских домов «Құлыншақ», «Таңшолпан», санатория «Бәйтерек» и учащиеся школ города Караганды. В рамках праздника был проведен конкурс рисунков на асфальте, посвященный Вооруженным силам РК «Защитники Родины».

Был представлен литературный коллаж **«Книги моего детства»**, который был составлен из самых популярных книг 1960-2012 годов. В этом мероприятии приняли активное участие учащиеся Республиканской военной школы-интерната им.Талгата Бегелдинова, дети-читатели и их родители.

На празднике звучали песни композиторов творческого объединения Карагандинской области «Балауса», выступили хореографические коллективы «Арнау», «Ля бэйк».

Общее количество детей, участвовавших на празднике, составило около 400 человек.

В отделе с 2005 года работает кружок **«Умная книга, бумага и карандаш»**. Каждое занятие кружка начинается с громкого чтения стихотворения или рассказа, затем свои впечатления от прочитанных книг дети выражают в творческих работах. Дети под руководством библиотекаря, создают из пластилина героев современных художественных и мультипликационных фильмов, поделки из фольги, панно из ниток, и резаной бумаги, мозаику и другие изделия. Все работы, сделанные руками детей, экспонируются на выставке «Творческие работы детей».



Отдел обслуживания детей среднего и старшего школьного возраста

Отдел обслуживания детей среднего и старшего школьного возраста состоит из двух подразделений: абонемент и читальный зал. В отделе обслуживаются учащиеся 5-9 классов.

Абонемент для детей 12 -15 лет работает в библиотеке со дня ее основания. Фонд отдела является универсальным, содержит литературу по всем отраслям знаний. Часть книжного фонда выставлена читателям для открытого доступа. Здесь представлены книги, пользующиеся особым спросом у подростков: приключения, историческая проза, фантастика, детективы.

В читальном зале читатели имеют свободный доступ к литературе по школьной программе и литературе по программам внеклассного чтения.

В фонде отдела имеются издания популярных серий «Алтын қалам», «Ауыл кітапханасы», «Балалар әдебиеті», а также справочники, словари, энциклопедии.

Отдел проводит массовые мероприятия ко Дню защитника Отчества, ко Дню Победы, ко Дню первого Президента и другим государственным праздникам.

По ежегодному посланию Президента народу Казахстана для детей проводятся мероприятия по разъяснению основных направлений развития нашего государства, о новых индустриальных проектах, о развитии новых технологий в стране.





Сотрудники отдела тесно работают с детскими домами и школами-интернатами города и области. С участием их воспитанников каждую весну проводится традиционная Неделя детской книги. В 2012 году в Карагандинском Академическом театре музыкальной комедии был проведен праздник книги **«Передай добро по кругу»**.

В программу праздника вошли: театрализованная сказка; конкурс выразительного чтения; конкурс-эссе «Книга в моем сердце».

Гостями праздника были детские вокальные, танцевальные коллективы и артисты театров города. Участники конкурсов и победители получили подарки, призы и грамоты.

В отделе работает кружок **«Кел, қазақша сөйлесейік»**, где собираются дети, желающие глубже изучить государственный язык. На занятиях детям помогают развить разговорную речь, знакомят с традициями и обычаями казахского народа.

С 2008 года в отделе работает клуб **«Абай жүрген ізбенен... Дорога к Абаю...»**, цель которого - популяризация творчества великого казахского поэта Абая Кунанбаева. Заседания клуба проводятся 2 раза в квартал.

Клуб призван способствовать углубленному изучению творчества Абая. Благодаря работе клуба в библиотеке проходят встречи с абаеоведами, писателями и поэтами Караганды, ежегодно проводятся «Абайские чтения».



Отдел информационных технологий



Отдел предоставляет всем пользователям возможность свободного доступа к информационным ресурсам. Здесь к услугам читателей четыре компьютера с доступом в Интернет. Опытные сотрудники помогут начинающим пользователям в овладении компьютерной грамотностью.

В отделе есть фонд изданий на электронных носителях (CD) по различным отраслям знаний:

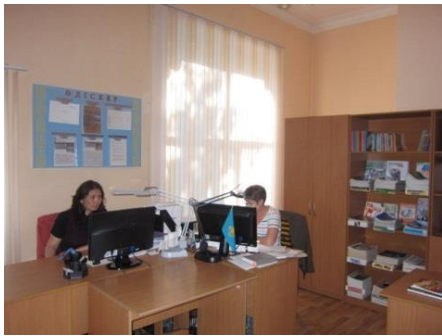
- произведения казахских писателей – Абая Кунанбаева, Габита Мүсрепова, Касыма Аманжолова, Абиша Кекилбаева, Оралхана Бокея и др.;

- издания в помощь школьной программе: «Казахский язык», «Русский язык», «Английский язык», «Математика»; познавательные игры «Учимся считать», «Учимся мыслить логически» др.

Сотрудники отдела оказывают техническое сопровождение мероприятий, которые проводятся в библиотеке.

Инновационно-методический отдел

Инновационно-методический отдел является методическим центром для 31 библиотеки области. Отдел анализирует и осуществляет руководство работой детских библиотек области, обслуживающих детей-читателей, оказывает методическую и консультационную помощь по организации библиотечно-информационных услуг.



По запросам детских библиотек области отдел организывает для библиотекарей стажировки, семинары по наиболее важным вопросам библиотечного дела, издает методические пособия к праздникам и юбилеям поэтов и писателей.

Сектор литературы по искусству



Целью работы сектора литературы по искусству является пропаганда литературы по искусству, воспитание у детей эстетического чувства, развитие способности видеть прекрасное в окружающем мире, способности распознавать красоту в обыденном.

В секторе проводятся мероприятия: вечера-встречи, литературно-музыкальные вечера, часы искусства, фольклорные праздники, познавательные часы и др. На мероприятия приглашаются художники, музыканты Караганды.

Для ребят 5-9-х классов, интересующихся искусством Казахстана, работает **кружок «Өнер мен өрлеу»**. Здесь ребята знакомятся с образцами народного казахского творчества, учатся понимать его, и сами пробуют свои силы в изготовлении различных поделок, рисунков, узоров по казахским народным мотивам.

Книжный фонд отдела содержит:

- литературу по искусству;
- периодические издания;
- издания по искусству на CD – дисках

Фонд библиотеки



Задача любой библиотеки – сохранить и приумножить книжный фонд, оставить наследие следующему поколению. На протяжении 60 лет в библиотеке сформировались коллекции изданий, которые являются гордостью библиотеки и хранятся в отделе хранения книжных фондов:

- издания конца XIX в. и середины XX в.;
- произведения казахских акынов и писателей;
- миниатюрные книжки;
- книги с автографами авторов

В список раритетных изданий библиотеки входят такие книги:

- М.Лермонтов «Произведения», 2 том, 1882г.;
- Ф.Достоевский «Записки из мертвого дома», 1888г.;
- Н.Карзин «С Севера на Юг», 1891г.;

Произведения казахских классиков:

- Сборник художественных очерков «Қазақстан», 1940г.;
- Юбилейный сборник произведений «Шығармалар жинағы», посвященный 100-летию со дня рождения Жамбыла Жабаева, 1946г.;

- М. Ауезов «Абай», 1948г.;
- «Қырық өтірік», 1953г.

Миниатюрные книги:

- Жамбыл Жабаев «Ұлы заң»;
- Ыбрай Жакаев «Қанатты сөздер»;
- «Инициалы XI-XVI веков»
- Роберта Бернс «Песни, баллады, стихи»;
- Сборник стихов А.Пушкина и др. издания.

Коллекция «Книги с автографами авторов»

В коллекции собраны книги знаменитых гостей библиотеки Р.Сейсенбаева, Қ.Жумадилова, Е.Елубаева, Ж.Кашкынова, О.Ах-мета, Т.Бейсембека, А.Калымбековой.

А также книги местных поэтов и писателей: Ж.Бектурова, В.Могильницкого, Е.Жазыкбая, З.Чумаковой, С.Жанысбая, А.Жан-гозина, В.Литвинова, М.Азбанбаева, Ж.Тойбек, Л. Мельниковой, Т.Дубовской.

Значительную часть коллекции составляют книги авторов из ближнего и дальнего зарубежья: А.Барто, М.Зуева-Ордынца, А.Баркана, Е.Велтистова, В.Шаинского, У. Краузе.

Книги из коллекций **«Ценные и редкие книги»**, **«Книги с автографами авторов»**, **«Миниатюрные книжки»** экспонируются на выставках при проведении в библиотеке Дней открытых дверей, экскурсий.



Наши мероприятия

**«Книги нашего детства»
1 июня, День защиты детей
2010г.**



**«Ұлыстың Ұлы күні –
Наурыз!»
әдеби-сазды кеш
2011г.**

**«Казахстан - дружная семья
народов»
1 мая, День Единства
народа Казахстана
2011г.**





**«Знатоки Послания»
интеллектуальная игра
2011г.**

**«Читаем Ж. Аймауытова» круглый
стол
акция
«Одна страна – одна книга»
2011г.**



**«Даланың ұлы – теңіз тарланы»
вечер-встреча
с контр – адмиралом
К. Абикуевым
2012г.**

**«Авторское чтение»
встреча
с немецким
детским писателем
У. Краузе
2013г.**



**«Балаларга аялы алақан»
театрализованное
представление
1 июня, День защиты детей
2013г.**

**«Азбука улиц, проспектов,
дорог»
встреча
с инспектором ГАИ
2013г.**





**«Умная книга, бумага и карандаш»
кружок**

**«Дорога к Абаю...»
клуб**



**«Өнер мен өрлеу»
кружок**

«Город мечты»
6 июля, День столицы Казахстана – Астаны
2013г.





**«Қазақстанның халық
суретшісі»
вечер-портрет
к 100-летию А.Ысмаилова
2013г.**



**«Сказочная пятница»
утренник
2013г.**



**«Мы разные, но мы вместе»
марафон толерантности
2013г.**

Шығаруға жауапты: Жайлыбаева Н.Ө.

**Құрастырушылар: Колесникова Г.А.
Қалиева Қ.М.
Карашова А.К.
Мұратша Б.М.**